

**Verslag van de vergadering
van de Commissie voor economische aangelegenheden
van de Euregio Rijn-Waal
op 5 november 2018 bij de firma Katjes in Emmerich**

Aanwezig	Zie presentielijst
Punt 1	<p>Begroeting en opening</p> <p>De voorzitter, de heer Dr. Dietzfelbinger, begroet de aanwezigen, in het bijzonder Peter Hinze, burgemeester van Emmerich, en de heer Klimczyk, directeur technische zaken van de firma Katjes.</p> <p>Burgemeester Hinze begroet de aanwezigen en benadrukt nog eens de betekenis van de firma Katjes voor de standplaats Emmerich.</p>
Punt 2	<p>Goedkeuring van het verslag van de vergadering d.d. 25 april 2018</p> <p>Het verslag wordt ongewijzigd unaniem vastgesteld.</p>
Punt 3	<p>Bedrijfspresentatie Katjes en discussie</p> <p>De heer Klimczyk van de firma Katjes presenteert op aanschouwelijke wijze de geschiedenis van de Katjes-bedrijvengroep en de economische ontwikkeling van het merk Katjes. Aansluitend vindt een interessante discussie en vragenronde plaats.</p> <p>Na afloop van de discussie spreekt de voorzitter namens de commissie zijn dank uit voor de informatieve betogen en daarnaast voor de mogelijkheid om in de kantoren van de firma Katjes de vergadering te mogen houden.</p>
Punt 4	INTERREG V A Deutschland-Nederland
Punt 4a	<p>Digipee - geautomatiseerde urineanalyse</p> <p>De projectdrager stelt het project voor.</p> <p>De gemeente Zevenaar, mevrouw Elfrink, vraagt naar de grensoverschrijdende innovatiekracht.</p> <p>De projectdrager stelt in het antwoord op deze vraag dat het consortium een sterk regionaal karakter heeft dat nog verder worden geïntensiveerd. De meerwaarde voor de regio blijkt met name uit de mogelijkheden van telemedicine (zorg op afstand) in landelijke gebieden. Hij benadrukt nog eens de voordelen die een continue meting met zich meebrengt.</p> <p>De gemeente Nijmegen, mevrouw Eimers, vraagt of het hierbij om een apparaat gaat dat in de huiselijke omgeving kan worden gebruikt. De projectdrager bevestigt dit.</p> <p>De IHK, de heer Dr. Henseler, wil graag weten van welke soort meting bij de volumemetingen gebruik wordt gemaakt.</p> <p>De Landwirtschaftskammer, de heer Dr. Stork, sluit zich bij deze vraag aan door te vragen naar de stand van zaken. In hoeverre wordt hiervoor gebruik gemaakt</p>

	<p>van nieuwe sensoren.</p> <p>De gemeente Druten, de heer Van Riswijk, vraagt of de ontwikkeling ook zonder steun mogelijk zou zijn? De projectdrager stelt in zijn antwoord op deze vraag dat de aangevraagde steun verband houdt met de complexe ontwikkelingsomgeving. De heer Van Riswijk vraagt ook naar het risico. De projectdrager geeft aan dat er in overeenstemming met het huidige verloop van de ontwikkeling geen vergelijkbaar product op de markt bestaat.</p> <p>De gemeente Arnhem, de heer Usta, vraagt hoe het staat met de hygiëne. De projectdrager wijst in zijn antwoord op deze vraag naar de contactloze vorm van de meting.</p> <p>De Kreis Wesel vraagt of er ook bestanddelen kunnen worden gemeten. De projectdrager geeft aan dat dit in het meetveld voor urine in de prototypefase al mogelijk is.</p> <p>De voorzitter dankt voor de uiteenzettingen en deelt mede dat de commissie in deze vergadering een advies zal uitspreken. De projectdrager wordt hierover door de secretaris op de hoogte gesteld.</p>
Punt 4b	<p>IoA – Internet of Agriculture</p> <p>De projectdrager presenteert het project samen met de partner 'Het Internethuis'.</p> <p>De heer Van Riswijk vraagt in hoeverre de sector in het project is vertegenwoordigd. De projectdrager geeft aan dat de sector via de Universiteit Wageningen aan Nederlandse zijde en de Landwirtschaftskammer Haus Riswick en Agrobusiness NRN als netwerkpartner aan Duitse zijde wordt gerepresenteerd.</p> <p>De heer Dr. Henseler informeert naar de steun en vraagt hoe de koppeling met toepassingen en experimenteerparters wordt georganiseerd. De projectdrager geeft aan dat dit punt momenteel nog wordt uitgewerkt.</p> <p>De heer Dr. Stork stelt vast dat er veel toepassingen zijn en vraagt zich af of niet het gevaar bestaat dat er eilandoplossingen ontstaan. Een bredere opzet zou hier beslist zinvol zijn, juist met het oog op het datamanagement.</p> <p>De projectdrager geeft aan dat er een nieuwe norm voor draadloze communicatie moet worden ontwikkeld en de middelen niet worden gebruikt voor de ontwikkeling van nieuwe sensoren. Het is de bedoeling gebruik te maken van bestaande sensoren en die te koppelen.</p> <p>De LVR, mevrouw Kersten, vraagt of er gedacht wordt aan een verbinding via glasvezel. De projectdrager geeft nogmaals duidelijk aan dat de Long Range Wide Area Network-verbinding (LoRaWAN) centraal staat.</p> <p>De Kreis Wesel, de heer Czichy, vraagt hoe het zit met de veiligheid van de draadloze verbinding. De projectdrager geeft aan dat het hierbij gaat om een netwerk voor sensoren dat zeer stabiel is.</p> <p>De heer Dr. Stork brengt hier de koppeling van LTE ter sprake. Hierop geeft de projectdrager aan dat de LoRaWAN-verbinding een voordeliger alternatief is bij gelijktijdig gebruik van een thuisnetwerk.</p> <p>De voorzitter dankt voor de uiteenzettingen en deelt mede dat de commissie in deze vergadering een advies zal uitspreken. De projectdrager wordt hierover door de secretaris op de hoogte gesteld.</p>
Punt 4c	VISTA – Vision supported truck docking assistant

	<p>De projectdrager stelt het project voor.</p> <p>De heer Van Riswijk vraagt of het product niet al via de vrachtwagenfabrikanten op de markt komt. De projectdrager geeft aan dat de Vision-technologie weliswaar al zeer ver is ontwikkeld, maar dat het gebruik van dergelijke systemen op de platformen niet met prioriteit wordt gestimuleerd.</p> <p>De heer Dr. Henseler brengt het verschijnsel <i>time frame control</i> ten behoeve van verhoging van de efficiëntie ter sprake. In dit verband verwacht de projectdrager ook een doorbraak bij de havens.</p> <p>Mevrouw Eimers refereert aan het tekort aan vakmensen. Welke gevolgen heeft een dergelijk product op het tekort aan vakmensen.</p> <p>De projectdrager geeft aan dat de druk op vakmensen aan het afnemen is. Verder verwijst mevrouw Eimers naar een nieuwe ontwikkeling, de zogeheten 'draaiheffer' van het poppodium Doornroosje. De projectdrager zegt toe zich ook met deze ontwikkeling bezig te houden.</p> <p>De heer Dr. Henseler vraagt zich af of personeel hierdoor sneller aan de arbeidsmarkt kan worden toegevoerd. De projectdrager bevestigt dit.</p> <p>De heer Czichy vraagt naar het economische potentieel. Waarom zijn voor een dergelijke ontwikkeling subsidiemiddelen nodig. De projectdrager verwijst in zijn antwoord op deze vraag naar de prioriteiten van de marktpartijen.</p> <p>De gemeente Druten stelt de projectnaam ter discussie. Deze zou eventueel anders moeten worden gekozen, omdat met deze naam een niet zo succesvol besturingssysteem van een fabrikant van naam wordt geassocieerd.</p> <p>De voorzitter dankt voor de uiteenzettingen en deelt mede dat de commissie in deze vergadering een advies zal uitspreken. De projectdrager wordt hierover door de secretaris op de hoogte gesteld.</p>
<p>Punt 4d</p>	<p>Rocket Reloaded</p> <p>De projectdrager stelt het project voor.</p> <p>De gemeente Zevenaar, mevrouw Elfrink, stelt vast dat het project wegheeft van het eerste project Rocket en vraagt naar de innovatiegraad van het project.</p> <p>De projectdrager geeft aan dat in het eerste project enkele haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd die niet direct konden worden doorontwikkeld. In dit project kunnen deze nu worden gerealiseerd en kunnen tegelijkertijd nieuwe innovatieprojecten worden geïnitieerd.</p> <p>De heer Van Riswijk vraagt naar de <i>return of investment</i> en of er ook projecten zijn geweest die niet succesvol waren.</p> <p>De projectdrager geeft aan dat hier nog geen definitief antwoord op kan worden gegeven. Op grond van de op dit gebied gebruikelijke risico-inschattingen kan niet worden uitgesloten dat projecten kunnen uitvallen.</p> <p>De heer Dr. Henseler vraagt of er ook nieuwe MKB-bedrijven in het kader van Rocket Reloaded kunnen worden geworven. De projectdrager deelt mede dat er verschillende distributiekkanalen kunnen worden aangesproken, juist voor het open projectdeel. Hoeveel van de 18 tot 24 ondernemingen zijn nieuw? Zijn de Universität Duisburg Essen en het Fraunhofer IMS Duisburg ook betrokken of kunnen deze betrokken worden? De projectdrager zegt hierover dat deze indirect betrokken zijn, maar niet als projectpartner.</p> <p>Mevrouw Elfrink vraagt naar de kosten van het vorige project. De projectdrager geeft aan dat het vorige project ca. 10 miljoen heeft gekost.</p> <p>De heer Dr. Stork refereert aan de businessontwikkeling en vraagt of deze met telkens twee MKB-bedrijven kan worden gerealiseerd.</p> <p>De projectdrager zegt hierover dat voor het vinden van geschikte</p>

	<p>businesspartners vooral de aanwezigheid op toonaangevende beurzen wordt nagestreefd.</p> <p>De voorzitter dankt voor de uiteenzettingen en deelt mede dat de commissie in deze vergadering een advies zal uitspreken. De projectdrager wordt hierover door de secretaris op de hoogte gesteld.</p>
Punt 4e	<p>TPRT – bandenspanningsregeling voor tweewielers</p> <p>De projectdrager stelt het project voor.</p> <p>De heer Dr. Henseler stelt vast dat er al soortgelijke systemen op de markt zijn. De projectdrager bevestigt dit, maar benadrukt de nadelen van deze systemen en hun beperkingen ten opzichte van het nu geplande systeem.</p> <p>Mevrouw Eimers vraagt waarom een subsidie ondanks de positieve signalen vanuit de verschillende markten noodzakelijk is. De projectdrager geeft aan dat er niet alleen eigen middelen voorhanden zijn, maar dat er voor de technologieontwikkeling ook fondsen van investeerders kunnen worden geworven. Desondanks blijft er een restrisico bestaan, dat door middel van publieke gelden moet worden afgedekt.</p> <p>De Euregio Rijn-Waal vraagt de projectdrager weer te geven waarom dergelijke systemen niet of nauwelijks functioneren. De projectdrager verwijst naar de nichemarkten en de dimensies.</p> <p>De voorzitter dankt voor de uiteenzettingen en deelt mede dat de commissie in deze vergadering een advies zal uitspreken. De projectdrager wordt hierover door de secretaris op de hoogte gesteld.</p>
	<p>Standpuntbepaling bij de projecten 4a-4e</p> <p>a) Digipee Het project wordt na afloop van de discussie gezien als positief.</p> <p>Besluitvoorstel:</p> <p>Het project met een positief besluitvoorstel aan de Euregioraad voorleggen.</p> <p>b) IoA Het project wordt door de leden van de commissie positief besproken. De heer Dr. Stork merkt op dat de ondernemingsnetwerken verder moeten worden uitgebouwd en dat er moet worden gelet op de afstemming met een federaal initiatief over dit thema.</p> <p>Besluitvoorstel:</p> <p>Met de kanttekening dat de ondernemingsnetwerken moeten worden versterkt en dat er vraaggerelateerde afstemming moet plaatsvinden met het federale initiatief over dit thema, het project met een positief besluitvoorstel aan de Euregioraad voorleggen.</p> <p>c) VISTA De voorzitter vraagt bij dit project en de navolgende projecten om informatie over de eigen bijdragen. Het RPM ERW, de heer Zoete, vult</p>

	<p>dienovereenkomstig aan. Mevrouw Eimers wijst nog eens op de logistieke afwikkeling bij het poppodium Doornroosje in Nijmegen.</p> <p>Besluitvoorstel:</p> <p>Het project met een positief besluitvoorstel aan de Euregioraad voorleggen.</p> <p>d) Rocket Reloaded Het project wordt door de leden van de commissie besproken. De IHK stelt zich terughoudend op, omdat zij vindt dat vaak dezelfde partners betrokken zijn. Er moet naar worden gestreefd nieuwe ondernemingen als partner te winnen. De middelen moeten voor concrete projecten worden gebruikt. Voor mevrouw Elfrink is de concretisering niet geheel duidelijk. Sjaak Kamps wijst in deze op het succes tot nu toe van de D-NL samenwerking in dit projectformaat.</p> <p>Besluitvoorstel:</p> <p>Het project met de kanttekening dat ten minste 40 procent aan nieuwe ondernemingen als partner (die niet in Rocket I actief waren) in het open deel van het project moet worden gegenereerd, met een positief besluitvoorstel aan de Euregioraad voorleggen.</p> <p>e) TPRT Het project wordt door de leden van de commissie zeer controverses besproken. De heer Van Riswijk is van mening dat dit product uitsluitend bestemd is voor high-endtweewielers. De heer Zoete geeft aan dat de eigen bijdrage 50% bedraagt en dat Innovatie-Overleg een positief cofinancieringsadvies aan het project heeft gegeven. De bedrijven Stella en BMW hebben eveneens een <i>letter of intent</i> afgegeven. Sjaak Kamps oppert als voorstel dat de projectdrager de concrete vragen naar het marktoverzicht (aanbieders) en de vergelijking van het beoogde product met de actuele stand van de techniek schriftelijk bij het dagelijks bestuur indient. De leden van de commissie zijn het daarmee eens.</p> <p>Besluitvoorstel:</p> <p>Het project met een positief besluitvoorstel aan de Euregioraad voorleggen, met dien verstande dat aan het dagelijks bestuur schriftelijk gedetailleerde en belastbare informatie wordt overgelegd over marktoverzicht en vergelijkbare aanbieders.</p>
Punt 5	Mededelingen
Punt 5.1a	<p>Rapportage vanuit de stuurgroep van juni 2018</p> <p>De heer Kochs geeft aan dat in de vergadering van de INTERREG VA-stuurgroep Euregio Rijn-Waal op 19 juni 2018 de volgende regionale projecten zijn goedgekeurd ten laste van het regionale budget van prioriteit 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - BelAir (kosten € 2.661.690,88; middelen EU € 1.330.845,44) - Heavy Duty (kosten € 1.994.479,83; middelen EU € 996.479,83)

	<p>Twee door de commissie in april en door de Euregioraad van een positief advies voorziene projecten zijn niet ter besluitvorming aan de Stuurgroep voorgelegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tympagel. - Smart Energy Enablers. <p>Sjaak Kamps vult aan dat het eerste project niet langer wordt gevolgd, omdat het projectconsortium (om bedrijfsinterne redenen) uiteen is gevallen.</p> <p>Het tweede project wordt niet langer gevolgd, omdat een beoogde cofinancier een negatieve stellingname over dit project had afgegeven en de financiering dus niet was gewaarborgd.</p> <p>De voorzitter dankt de secretaris voor de rapportage. Er zijn geen andere kanttekeningen.</p> <p><u>Besluit:</u> Kennisneming</p>
<p>Punt 5.1b</p>	<p>Projectoverzicht INTERREG V A</p> <p>De heer Zoete van het regionale programmamanagement schetst de stand van zaken. Mogelijke middeloverboekingen worden gedekt door terugvloeiende middelen uit projecten die gunstiger zijn afgesloten en/of die op grond van projectkostencontroles bij de aanvraagindiening gunstiger uitvallen.</p> <p>Er zijn geen andere kanttekeningen. De voorzitter dankt de heer Zoete voor zijn betoog.</p>
<p>Punt 5.1c</p>	<p>Vorbereitung INTERREG VI Deutschland-Niederland</p> <p>Sjaak Kamps licht het stuk toe en benadrukt de nog open punten bij de voorbereiding zoals bijvoorbeeld het financiële kader. Door de voorzitter wordt ten aanzien van het voorbereidingsproces ook nog eens gewezen op het concept van de Niederrheinlande, waarmee in dit kader rekening zou moeten worden gehouden. Sjaak Kamps brengt verder het regeringsoverleg tussen Nederland en Land NRW ter sprake en de daaraan gekoppelde optie dat de grensinfopunten vanaf 2021 op een permanente financiering kunnen rekenen.</p> <p><u>Besluit:</u> Kennisneming</p>
<p>Punt 5.2</p>	<p>Eindejaarsbijeenkomst</p> <p>Geen opmerkingen</p> <p><u>Besluit:</u> Kennisneming</p>

Punt 5.3	Vergaderschema 2019 Geen opmerkingen <u>Besluit:</u> Kennismening
Punt 6	Rondvraag/sluiting Er zijn geen andere vragen of opmerkingen. De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging aan de deelnemers om 13:00 uur.

Kleve, 15 november 2018

A. Kochs
Ambtelijk secretaris